

Nro. 30.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Indult Bétsből, Pénteken October 12-ik napján
1804-ik október 10-én.*

B é t s.

Fels. Urunknak, mint örökös Auszriai Császárnak tiszteletére, 's újabb méltóságra lett lépsére nézve az Auszriai örökös tartományokban, fok helyen sokféle vig inneplések szenteltetnek.

Roberts onnak azon levegői utazásáról, mellyről a' múlt Posta napon költ Kurirban Erd. Olvasóinkat, mint szemmel látott dologról tudósítani kívántuk, a' múlt szerdán költ Bétsi udvari Diarium ezeket jegyzi meg: Professzor Roberts onnak ezen levegői utazása annyiban mezezes, hogy ő a' maga balonjára egy vitorlát is kötött, a' melly nékie vzelek gyanánt szolgált. De mivel nagyon meg rángatta volna az ő balonját

G g

ez a vitorla, egy kisebb balonhoz kötötte ő azt, mellynek segítségével a maga levegőben való evezését más görbe lineában igazgathatta, mint a millyenben a szel őtet vitte volna. — A többi közt úgy tapasztalta, hogy valahányszor ő valamely erdő felett el evezett, mind annyszor az atmospherának electricitása el tűnt, ámbár legnagyobb mértékben lett légyen is az égnek tisztaságában. — Három fertálykor hát órára, a mielőtt maga meg jegyzette, 700 ölni magasságra volt a föld színén felül, a midőn hat gradusra volt a vele vitt thermometrum. Epen hat óraker botatkozott le a levegő egből Korneuburgon túl a Tratzdorf-i térségen, ötödfél óranira Béttől. Mivel az ő kivett vasmáskája az új szántásokon meg nem akadhatott, és mivel úgy vette észre, hogy balonja két nagy élő fába fogna ütközni: arra való nézve vitorlájának a végét a földhöz ütötte, 's azá tal balonja fel emelkedvén, azon élő fákat által szökte, 's annál fogva vasmáskája azokba meg akadt. — A következő napon, úgy mint kedden reggel 8 óraker szekerre tett balonjával, hajójába ülve ide vissza jött, mellyet látván a nép őtet sok vivat kiáltások közt izálására kísérte.

Jegyezzük meg végtére meg azt is felőle, hogy itten egy valaki úti társává lenni kívánkozóván ezen levegősi útjában, kérésére így felelt: Igen is, ha a potta költségnek felé meg fizeti.

Ez a Lires Aéroflata Pétersburgból ide lelt utazásának alkalmatosságával, Riga-ba Liefl andiának fő városába meg állapodott, és ott is dicső próbáját adta a maga mesteriségének. Erről a

24-ik Augustust Rigai tudósításokból ezeket olvas-
 suk: Itten ezen hólnapnak 18 ikán, esteli hat óra-
 kor utazott fel Prof. Robertson a' levegőben,
 és a' midőn 500 ölnire vót volna a' föld színén
 felül, a' fűrű és a' szélől ke nényen hajtott felhők
 által körül vétetvén, 15 minutum alatt szeneink
 alól egészen el tűnt. A' fő dről lett fel emelke-
 désekor a' barometrum 28 grádúson 's 3'ia. vólt,
 oda fel 23 gr — a' fe hőz közt hirtelen 5 gradus-
 ra szállott alább, 's e' miatt semmi experimentu-
 mot nem tehetett, azon kívül, a' mit a' balon meg
 állapításának módjáról, annak diagonális lineában
 való le szállásáról, ennek sebességéről, és a' le
 ereszkedésre meg kívántató időnek meg számlalá-
 sáról tanult vala. A' balonnak le ereszkedése
 a' mint Robertson beszéli, több nehézséggel
 van öfve kötve mint sem másnak fel emelkedése.
 Ezen levsgői útia három fertály óráig tartott, és
 egy jegenyefás erdőbe szállott le a' fő dre, váro-
 suktól 20 werstire (Egy Werst $\frac{1}{6}$ rélzét teszi egy
 Német mérföldnek.)

Krakauból Septemb. 26 ik napján. A'
 Bécsi Csász. fő ispoállynak vólt Directora, és az
 Orvosi tudomány practica részének, nevezetesen a'
 Clinicumnak igen tudós és hasznos Tanítója ud a'
 ri Tanáros Dr. Frank János Péter, kedves
 fiával és feleségével együtt három szekeren, ezen
 hólnap 26-ik napján utazott itten keresztül Lyth-
 wániának fő városá Wiltna felé, a' hol tudniill-
 lik I. Sándor Orosz Császár hivatalára, az ott
 most fel állított Univerzitasban az Orvosi tudom-
 anyoknak 6000 rubeljelzendei fizetéssel Directo-
 ra fog lenni. — Ez az egész Európában igen hí-
 res Tudós a' Baden-Badeni Markgrófságban R. G.

dalben nevű helységében, 1745-ik esztendőben, Martzius 19 ik napján született, és 1795 ik esztendőben tétetődött a' Bécsi fő ispotálynak, avagy közönséges beteg háznak Directorává. — Annakelőtte 1785 ictől fogva Cs. K. Gubernialis Confiliarius és a' Páviai Univerfitásban a' Clinicumnak Professora — annakelőtte 1784 ik esztendőben N. Britanniai Kir. udvari Tanácsos, és a' Göttingai Univerfitásban az Orvosi tudománynak 4 dik Professora — annakelőtte pedig a' Speyeri herczeg Püspök udvarában, udvari Orvos és titkos Tanácsos volt. — Valamint theoretica ugy practica orvosi tudományra, és sok hasznos írásira nézve is mindenkor nagy dízéré fog ez a' derék férfi a' maga hazájának lenni.

Magyar Ország.

Szombathelyről Tek. Váts Vármegyéből Octob. 5 ik napján. Kétös örömborította el ezen N. Megyét, 's különösen minket Szombathely városának lakosit e' folyó Mindszent havának harmadik és 4-ik napjain, mellyekenn II. Ferencz Fels. Urunk és Királyunknak az Austriai örökös Csávari méltóságba lett bé lépése, 's egyfelmind neve innepét ülni volt szerentsénk. Ezen Tek. Vármegyének böits kormányozója, Királyához 's Hazájához forró buzgósággal viseltető örökös Fő Ispánja B a t t h y a n L a j o s Eö Herczegsége leg inkább lelkesített bennünket, hogy azon fényes innepessel országoló Fejedelmünk eránt való mélységes tiszteletünket meg tennénk, 's hozzá vonzó szeretetünkből származott igaz örömmel igen érzékenyen el telnénk. Ez a' solennitás következő módon ment végbe.

A' Tek. Statusok és Rendek az Ö Hercezsége által meg határozott időben úgymint ezen folyó hólnap 3-ikán kezdődő közönséges gyűlésre városunkba nagy számmal felgyülekezővén először is azon kegyelmes Kir. level olvastatott fel, mellyben a' jelentetett, hogy kegyelmesszen uralkodó Fejedelmünk és Királyunk II. Ferencz örökös Austriai Császári nevezet és méltóságot Felsőszékes Házának nagyobb díze 's fényessége végett vett legyen fel. Leg ottan a' kegyelmes Herceg és Főispány szokott ékes és velős Magyar beszédével a' nagy Gyülekezetet, az új Császári méltóságra nézve figyelemetessé tévén, abból származott új okokkal az uralkodó Fejedelemehez köteleles szeretetre és tiszteletre gerjesztette. A után nagy érdemű Hazánkfia, és Királyához való hűségéről közönségesen eszméretes első A' Főispányunk Titt. Vajda Antal Urgyökeres, és a' felséges tisztséghez alkalmaztatott beszédet mondott, mellyelők Ellyen!! kiáltások követtek, és a' Felső Fejedelem szerentsés életéért, hofzás és bődög uralkodásáért a' Nemes Gyülekezet ajakinn zengettek.

Kedves Főispányunk EÖ Hercezsége ezen első ülésben azt is méltóztatott meg határozni, hogy a' következő napon tartatandó nagy misén a' Tek. Statusok és Rendek mindnyájan meg jelenvén, igaz jobbágyi hűséggel 's keresztény buzgózággal kegyes Királyunk új Császári méltóságáért az Istennek hálaikat adnának, 's az Ö hofzú életéért, és szerentsés Orzáglásáért áldozatunkat bemutatnánk. — Meg határozta kegyelmes Főispányunk azt is, hogy EÖ Csász. 's Kir. Felsőségének azon új méltóságért, a' Tek. Statusoknak és Rendeknek nevében örvendező leveli irattatnék, a' mint-

hogy még azon ülésben Fő Jegyző Titt. Lada Ignác Ur ékes levelét a' köz jóvá hagyással fel is olvasta.

Ekkére jutván a' közönséges örömet az egész városnak ki vígítottatása hi dette. a' midőn különöffen a' N. Vármegye hátsán, úgy mint Kegyalmas Herczeg és Fő Ispánunk Izálásán, a' Püspöki Residentián, és Fő Tiszteleendő Eölbey Apátúr és Generalis Vicarius Ur tinos hajlékán a' sok ezer lámpások tüze, 's egyéb igen jeles és elmés ékesítetések voltak. úgy szinte a' tisztelt F. Tiszt. Kánonok Ur házában és a' Vármegye Házpiatzán kellemetes zengő muzsika szerzők Eö Csász. Királyi Felsegéhez való meg külömbözöttetett hívségnek és szeretetnek mint annyi jelei, a' számtalan sokaságot úras estvéli óráiban rendi vül örvendeztették. / Central University Library Cluj

Sz. Ferencz napjára kelvén, minekutánna a' Tek. Statu ok és Rendek a' Vármegye sokott palotájába, Eö Herczegsége örökös Fő Ispányunk előülése alatt öszve gyülekeztek volna, a' Vármegye Házpiatzán rész szerént az Albert herceg, rész szerént a Gen. Mack nevetet viselő vasas lovasfágtó egy egész osztály meg jelent, melly mi helyt magát tisztelkedő rendbe szedte, azonnal Fő Ispány Eö Herczegsége kedves öregbik fiával, a' Fő Ispányi hatalom utóbbi dízes örökösével, 's a' Nemes Statuokkal és Rendekkel együtt, kiket az említett Cs. Kir. szép lovasfágtó kísért, valólagos fejedelmi pompával és fényléggel a' PP. Dominicanusok Templomába ment, hol az egész F. Káptalan is meg jelenvén, annak Prépostya F. Tiszt. Nagy József Ur által mind a' Te Deum Laudamus el énekeltetett, mind az Eö Csász.

Kir. Fellegetnek hosszú életéért, és szerentsés uralkodásáért az apróbb fegyverek ropogási és mazzarak durogási közt nagy Mife tartatott, mellynek vége lévén, hasonló rendben és fényességgel, az áhétatoskodó sokaság a' Vármezeje palotájába vissza tért, a' hol leg ottan a' Tek. Statufoknak és Rendeknek gyűllését Fő Ispány Eő Herczegsége el oltatta, 's a' reggeli foglalatosságoknak ekképen véget vetett.

Következett a' gazdag ebéd, mellyet Fő Ispány Eő Herczegsége a' Vármezeje Ház palotájában adni, 's a' mellyenn közel másfél száz minden nemen és renden lévő úri személyeket, drága eledelokkal és finom borokkal meg vendégelni méltoztatott. A' mazsar ágyúk az ebéd alatt szünet nélkül durrogván, kém letlenül ürültek a' válogatott borok pohari, és Nemzeti szokásunk szerént, Kegyelmes Herczegünk ő maga méltoztatott a' Billicum poharát vendégire először is köszönteni, 's mind eleven buzdítása által, mind példájával az egész úri sokaságba szivet önteni, hogy Eő Csász. 's Királyi Fellegeknek, és az egész uralkodó Háznak boldogságáért buzgó kívánóságait az ég felé küldené. — Nemcsak a' Fő renden lévőök tiszteltettek azomban meg Eő Herczegsége által, hanem még a' köz nép is szerentséltetett, 's érezte adakozó nagy lelkűségét, mert hogy annál jelesebbé tenné ezt a' dicső napot, a' fenn nevezett vasas Lovasság köz embezeit ugyan meg ajándékozta, az egyébb köz sokaság számára pedig kenyeret bőven osztogatott, ökröt süttetett, 's hordó számára, a' közönséges piacon folyatta fehér és veres jó borait.

Ezt az örvendetes napot, valamint az egész fényes inneplést az efvéli, 's főképpen az aszfo-

nyi nem gyönyörködtetésére rendelt igen fényes mulatság, tántz, és vatsora, a' mellyeket ismét Eő Herczegsége adni méltostott, zárták bé. — Valóban ez a' fő méltóságú nagy Hazafi, örökös Fő Ispányunk Eő Herczegsége mindenkoron ugyan, de most épen különös és igen szembe tűnő jeleit mutatta azon nagy hiveségnek és tiszteletnek, mellyel az uralkodó Fejedelemhez viseltetik, úgy mint a' kinek ditsőségeért 's méltóságának öregbedésért bámulásig törekedett; a' miért is valamint mindnyájunkat, kiknek az ő bölts kormánya alatt lenni vagyon szerentsékn, szóval és példával, a' Fels. Római és örökös Auszriai Császárnak és Királynak mély tiszteletére hathatólisan vezérlett; úgy önön magának szeretetére, minket örökre le kötelezett.

Spanyol Ország.

Kadixból Augusztus 31 ik napján. A' Malagából jött tudósítások szerint nemcsak nem kifibbedik, sőt inkább napról napra mind inkább öregbedik az ott uralkodó ragadó nyavalya, a' sárga hideglelés, és már a' körül belől lévő vidékekre is ki hatott, szinte Granada városáig. Itt, hála legyen a' könyörülő égnek, miadnyájan egészen vagyunk, és itt sem azon pusztító, sem más veszedelmes nyavalyának semmi nyoma nintsen; a' mi Kormányozónk, azon pestises nyavalyának tollünk leendő el háritása végett igen bölts intézkedést tett, és kordont vonatott. — Azon földiadulás, mellyet a' múlt Augusztus 25 ik napján itt érzettünk, Granadában olly nagy mértékben völt, hogy számos házak öszve omlottak, és sok ember el vesztette életét. — A' Malagában kegyetlenkedő sárga hideglelés, a' mint onnan írják, abból ere-

dett, hogy egy házat, melly a' múlt esztendőben ottan uralkodott nyavalya idején egészen üressen maradt, 's azólta zárva állott, most felnyitották, a' mellyből az abba szorult mérges gőzölgés hirtelen ki ütven, az egész váraft el borította.

M a l a g á b ó l Augustus 29 ikén. A' Spanyol fő Kormányozó Izéktől ide küldetett derék és nagy tapasztalású orvos Doctor Arejula, a' kinek ennekötte napnyugoti Indiában való létele alatt, a' sárga hideglelés természetének, egész folyamának, 's következéseinek kitsουλására elegendő alkalmatossága vala, a' most nálluk uralkodó ragadó gonosz nyavalyát, azon pestiles nyavalyának nevezi. Napjában két sőt három száz ember is meghal a' miatt, a' melly annyibanigen sok, mivel mindjárt annak ki ütése után, a' város lakosaiak két harmad része honnyából ki futván távolabb vonta magát, 's itten 12000 nél több nem maradt. — Minthogy kordont vont már határukön a' katonaság, és senkit sem ki sem bé nem botlát, éhínségnél egyebet magunkra nem várhatunk. Az itt lévő lakosoknak tekintetek Izánakozásra méltó, mindennek félelmet, nyughatatlanfágot, mélyléges szomorúságot, és halál színü haloványfágot lehet az ábrázatján szemlélni.

M a l a g á b ó l Sept. 1 ső napján. Már a' kikötőhelyünk is bé záratódott, és étellel megterhelt hajóknál egyebet abba bé botlátani nem szabad, azokat is pedig, ne hogy reájok ragadjon a' rajtunk uralkodó gonosz nyavalya, nagy vigyazással szokták ki üressíteni. A' Kormányzékhez küldött biteles laistromhoz képest, Augustus 25 ik napján 2332 ember fekütt ebben a' nyavalyában közöttünk, a' kik közül 87 gyógyult, 's 178 halálo-

zott meg. — Azon hólnap 26 ikén 2212 betegünk volt, 's ezek között 88 gyógyult meg, 's 172 vesztette el életét — Augulus 27. ikén 2079 ember volt beteg, 179 holt meg, 91 épült fel abból. — A' következő napon 1919 feküdt betegen, 223 holt meg, 77 gyógyult fel. Következésképen 4 nap alatt 752 ember holt meg, 's 343 menekedett meg a' haláltól.

Ka dix ból Aug. 21 ikén. A' mi Kórmányszékünktől olly patantsolat jött ki néhány hólnapokkal ennekelőtte, hogy minden Spanyol Országhoz tartozó Amerikai tartományokban kézzen lévő arany és ezüst Európába hozatódjon, mellynek egy része már el is érkezett, de sokkal nagyobb része vagyon meg útba, melly miatt nem kevés szorongattatások közt van a' Kórmányszék, kivált ha valamiképen háború érdekei né Országukat. — Generál Moreau még most is nállunk múlat, hanem mihelyt a' felesége mostani terhétől szerentséllen meg szabadúlhat, leg ottan egész familiájával együtt Északi Amerikába fog menni. —

Nagy Britannia.

Londonból Sept. 18 ik napján. A' múlt tsötörtökön négy kereskedő hajóink jöttek vissza Jamajkából, 's eveztek bé a' Plymouthi kikötő helybe, a' mellyeken 1500 fogoly Franciák vannak, a' kik a' Sz. Domokosi szigetbe küldött Fr. ármádiától még életben 's épségben meg maradtak. Mivel a' Jamajkai szigetben is tapasztaltattak a' lárza hidegnek némelly nyomdokai, ők is 21 napig tartó tiltulást tartani lesznek kénytelenek. Minden órán ismét 150 hajóból álló kereskedő flottát várunk onnan. — E' folyó hólnap

16-ikán 96 hajóból álló flotta jött napnyugoti Indiából Portsmouthba, a' mellyek sok betses portekákkal, és Indiai productumokkal voltak megterhelve. — Az Amerikai leg újabb tudósítások szerént, a' sárga hideg lelés mind Neuyorkban, mind Charlestownben, 's több oda való városokban nagyon uralkodik. — Nállunk még most is szokatlan hűség vagon, úgy hogy 89 gráduson áll a' Fahrenheit thermometruma.

Sir Home Popham oly új telegraphusokat állított fel a' tengeren, mellyeknek eszközések által öt minutum alatt, a' Boulognei kikötőhely e ő' Dowerbe, 's onnan 10 minutum alatt Londonba lehet a' hirtküdeni. — A' tengeri dolgokra ügyelő minifter Lord Melville (ennek-előtte Dundas volt a' neve) minifter Pith igen meg hitt barátja, Admirál Lord Keith társaságában, a' Monarch nevezetű Hæa hajón a' Francia Ország tenger partok eleibe ment, olly végből, hogy az ellenségnek Boulognei 's egyéb kikötő helyeiben tett kézfületjeit tulajdon szemével szemlélhesse, és azokhoz képest meg határozhasse, ha öfve lehet e' a' mostanában talált új gyűjtő hajóknak eszközések által az ellenséges hajókat rozni avagy nem? — Pith minifter még most is a' tenger mellyékének látogatásában, és az ott táborozó hadi népnek szemlélésében, 's vizgálásában foglalatoskodik egynéhány értelmes hadi tiszték társaságában.

Mint hogy az elztendőnek az a' része már el múlt, a' mellyben az Anglusoknak nagyobb hadakozó hajói a' Boulognei kikötő helyhez közelgetettek, és mivel ezen idő tikkelyében a' tengeri szokott szélvezsek igen könnyen az ellenség part-

jaiboz ragadhatnák azokat ; arra való nézve az Admiralitas, az az, a' tengeri dolgokra ügyelő Collegium javaslására oly apró fegyveres hajók fognak az ellenséges kikötő helyek elzibe vigyázatra állitani, mellyek a' szélveszes időben is közelíthetnek azokhoz, 's azokat könnyebben meg vizsgálhatják mint a' fregatok, korvettek és salupok. — Ezeknek a' számos apró hajóknak kormányok Sir Sidney Smithre, és Sir Home Pophamra fog bízatódni. — A' Breffi kikötőhelyet mindazáltal télnek idején is nagy hadakozó hajókból álló flottával kell zárva tartani.

A' Madritti Kir. udvarnál volt Anglus követ Frere úr, a' ki a' békeeffélg Fejedelmével (Prince de la Paçe) minsp egy bizonyos dologra nézve letelezett vala, azon residentiát elhagyván a' Naja dé bevezető Anglus fregaton a' Plymouthi kikötő helybe evezett. — Londonból is elment a' Spanyol követ Ritter Anduaga a' múlt héten.

Frantzia Birodalom.

A' Francia Republicanusi új esztendő napja (igy szól egy 26 ik Septembéri Párisi tudósítás) tegnap minden pompa nélkül inoepeltetett meg, azon kívül, hogy néhány fő épületek ki voltak világoztva, és musicalis akadémiá tartatott a' Császári palotába.

Párisból Sept. 20-ikén. — A' Spanyol Országgal határos Fr. véghelyekbe parantsolat küldetett Párisból az eránt, hogy a' Malagába, és több Spanyol tartományokba ismét ki ütött ragadó 's öldöklő nyavalyára nézve szoros vigyázat legyen, 's annak el távoztatására minden szükséges rendelések meg tételődjensk. — Melly veszedelmes

nyavalya legyen ez a' farga hideglelés, napnyugoti Indiának gyászos állapota mutatja, a' hol gyökeret vevén az semmi úton módon ki nem lehet irtani. — Európára érve az Arabiai himlőnél, és a' peftisnél is, a' mellyeket a' tehén himlő béoltása által lassan lassan egészen ki lehet irtani, veszedelmesebb lenne a' farga hideglelés.

Az északi Cotesi Országban, néhány hónapoktól fogva olly mérges ragadó nyavalya uralkodik, melly miatt sok ember el veszti életét.

Orosz Birodalom.

Péttersburgból Septemb. 8-ik napján. A' Fels. Űzvegy Császárné I. Sándor Császárnak édes anyja, egy 10 ezer rubelből álló fundatiót tünált mostanában, mellynek intereffe hat szegény forlú hajadonnak fog minden éftendőben azon a' napon ki osztatni, a' mellyen Maria Pawlowna, kedves leánya a' Weimári örökös herczeggel öfve párosítatott. — Azokat a' Generálisokat, Oberstereket, és Regementeknek Commendánsait, a' kik az utolsó manöveren jelenvóltanak, beisésgyűrükkel, a' több alóbb rangú tiszteket pedig éftendei zsoldjoknak harmad részével ajándékozta meg I. Sándor Császár. — Végre mind azoknak az Orosz tiszteknak, a' kik a' múlt Julius napján Georgia fő városának Erivánnak el foglalásában jelen vóltanak, hiv szolgálatjokat meg kölföntö, a' köz embereknek pedig fejenként egy egy rubelt ajándékozott.

Péttersburgból Septemb. 11-ik napján. I. Sándor Császár három veterinaria, avagy baromok nyavalyájakat 's azoknak gyógyításokat ta

nitó akadémiákat fog a' maga birodalmában felállítani, úgy mint itten, Moszkuban és Lubnóban. E' végre hat Chirurgiát tanuló ifjút küld a' maga költségén Bétsbe és Berlinbe azon tudományoknak fundamentomossan leendő meg tanulások végett. — Az ide való anatómiát tanító adjunctus Professor Knigin Berlinbe fog menni.

A' Sz. Newsky Sándor mai napi ionep napján, mellyen a' Császárnak neve napja is csak, a' szokott tzeremoniával innepeltetett meg. — A' Császár az uralkodó Császárnéval, édes anyyával néhai I. Pál özvegyével, Constantin nagy herczeggel, és a' Nevsky Sándor vitézi Rendjének minden itt lévő tagjaival egyetemben, a' nevezett Szent Klástronkósa menván bé példás buzgól ggal sóbátoskodtak, mellynek végződése után minden Rítterek Eő Császári Felsége asztalánál ebédlettek a' Tauriai palotában.

A' múlt Augustus 24 ik napját követett éjjel Péttersburgban két helyen gyulladás esett. Az Is-maloilowi gyalog gárda Regimentnek nagy iportálya egészien le égett, mellyben néhány beteg és vén katonák rész szerént a' tűz, réiz szerént az ijedtség és meg hidegülés miatt, még azon éjjel, és a' következő napon meg hóltak. — Azon időben és órában a Péttersburgi új és nagy hidnak egyik hajójában is tűz támadt. Két ponton egészien a' vizig le égett, a' harmadik pedig nagyon megkarosztatott. A' tűz a' strázsa vigyázatlanságából támadt. — Ez az utólsobb tűz kiválthépen azért vólt veszedelmes, mivel keményen fujt a' szél, a' melly egy égő hajót azon kenderrel telyes magazinum felé hajtott, melly a' hidtól nem messze

félfélit. Szerentsére az ott volt legénység más felé fordította azon égő barkát.)

Török Birodalom.

Konstantinápolyból Augustus 25-ikén. Nem régiben meg betegedett az uralkodó Zultán, melly miatt nagy bánatba 's nyughatatlanságba esvén a' nép, minden reggel nagy számmal ment a' Sersail eleibe, 's úgy értekezett a' nagy Ur állapatjáról. Minekvánná értésére esett volna a' népnek, hogy a' Császár élete veszedelmen kívül legyen, egészen le tsendesedett. Azon rendkívül való hévség, melly Augustus hónapban itten is uralkodott, sok ártalmas hideggléséseket szült, a' mellyekbe esett emberek kevés napok alatt vagy meg hóltak, vagy ki épültek.

Mint hogy Ismael Bassa, a' kit Ghezar halála Graján Acrei Bassává tett vala, a' nagy Ur parantso'atjának engedelmeskedni nem akar, és azon gazdag helytartóságot a' Fényes Portától oda küldött Ibrahim Bassának szép szerivel által nem adja, nemcsak, hanem e' mellett azon sok kintset is, mellyet a' meg hólt Ghezar hagyott, magáévá tenni igyekezik: arra való nézve a' Kapután Basa a' nevezett Ibrahimmal magát öszve kaptsolván, Acre városát annak erőllégével egyetemben úgy szállították meg, hogy azokat ő maga a' tengerről, Ibrahim Basa pedig a' szárazról ostromoják.

A' néhai Wechab követői még most is birtokában vannak Mekka városának, és semmi Muzulmannak nem adnak az oda való mensteltre engedelmét. — A' Bagdádi Basa 40000 embert számlékezik ellenek öszve gyűjteni és vezéreni.

A' Konstantzínápolyból September 10 dik napján irt, és a' Bécsi Görög kereskedőkhöz most érkezett tudósítások azt tartják, hogy ottan azon hónapnak nyolcz első napjaiban fok tűz támadások estenek, 's azok által fok ezeremberek lantok szerentsélténekké. — Egy ezen tüztámadások közül öt mosét, az az, Török templomot, 's 1000 házat eméltett meg nyolcz óra alatt. Az artillériának kazarmája is egészen le égett, melly miatt azon Császári Residentiának Péra nevű külső városa, a' mellyben tudniillik az Európai udvaroknak követjeik és keresztény lakosok jobbadon laknak, nagy veszedelemben forgott. — A' második tüztámadásban azon 1500 házból álló falu, melly a' Konstantzínápolyi kikötő hely szomszédságában is-
 kűtt, egészen porrá lett, a' hol sok ember vesztette el életét.

Mint hogy ezekben a' tüztámadásokban ma-
 gok hajlékaiktól fok familiák meg fosztattak, és 3000 szegény embernek nem vólt fejt havá hajtani: arra való nézve annyira meg esett rajtok a' Zultán szive, hogy ő azon szerentsélen jobbagyainak a' maga palotájába adott lakhelyet, kiknek minden nap 3000 oka kenyeret osztogattat ki ingyen. A' szükéltöbbleket pénzrel is segíti, oly vigasztaló biztatás mellett, hogy őket új hajlékaiknak építésekben is nagy summa pénzrel fogja segiteni. — Ennek a' kegyelmes és könyösülö fejedelemnek nagy lelkületéből származott példája fok oda való tehetösebb kereskedőket arra bírta, hogy ők szerentsélen felebarátjaikat, 's polgártársaikat tehetségekhez képest segiteni kötelességének tartják, és mind eleséggel, mind ruházzattal, mind pénzrel segítik.